

A LAP ELŐFIZETÉSI ÁRA:

Egy évre	6 frt — kr
Fél évre	3 „ — „
Negyed évre	1 „ 50 „
Egyes szám ára	6 „
Külföldre egy évre	8 „ — „

Ezen lap megjelenik
hetenkint kétszer
vasárnap és csütörtökön.

SZEKELYFÖLD.

Politikai, közgazdasági, társadalmi és szépirodalmi hirlap.

Hirdetések közlési díja:
minden egy hasábos garmond-
sorért vagy annak térfogatáért
4 kr, s minden egyszeri közlés
után 30 kr bérletdíj fizetendő.
Nagy és többször közlendő
hirdetményt a kiadóhivatal ár-
kedvezményben részesít.

A „Nyílttér” rovatban
közleendő cikkek soronkin
10 kr díjért közöltetnek.

SZERKESZTŐSÉG:

KÉZDI-VÁSÁRHELYTT:

Szabó Albert könyvnyomdájában.

CSIK-SZEREDÁBAN:

Sprencz György szerkesztő lakásán.

KIADÓ-HIVATAL:

KÉZDI-VÁSÁRHELYTT:

Szabó Albert könyvnyomdájában.

A lap tartalmát illető közlemények a szerkesztőségekben, az előfizetések, hirdetmények, nyílttéri cikkek, stb. a kiadóhivatalban fogadtatnak el.

Felhívás előfizetésre.

A „Szekelyföld” című politikai, közgazdasági, társadalmi és szépirodalmi, hetenkint jelenlegi nagyságában 2-szer megjelenő hirlapra a következő árakkal előfizetést nyitunk:

Egy évre	6 frt — kr.
Fél évre	3 frt — kr.
Negyed évre	1 frt 50 kr.
Külföldre egy évre	8 frt — kr.

Előfizetési pénzek bármely időben elfogadtatnak.

Lapunk azon előfizetőit, kik előfizetéseikkel még hátralékban vannak, tisztelettel kérjük azoknak beküldésére.

Kérjük egyúttal t. előfizetőinket, szíveskedjenek előfizetéseiket minél előbb megújítani, hogy lapunk szétküldésében zavar ne forduljon elő.

T. vidéki előfizetőinket a lap szétküldésében előfordulható rendtelenségek s egyéb kellemetlenségek kiküldése céljából tisztelettel kérjük: szíveskedjenek jövőre a postai utalványokat egyenesen kiadó-hivatalunkhoz Kézdí-Vásárhelyre címezni.

A „Szekelyföld” kiadó-hivatala.

Létesítsünk hitelszövetkezeteket!

Az ősiség, mely évszázadok vérengző csatái közepette is megtartotta a magyar családok számára a földet; az urbér, mely évszázadok csapásai és viszontagságok közepette is fentartotta és szaporította a magyar parasztságot; a modern eszmék beköszöntével bucsút vón s a történelem lapjai közé temetkezett.

Jól tette!

Nagyon rosszul tették azonban e modern eszmék megteremtői, hogy az ősiség és az urbér helyét üresen hagyták és semmiféle intézménnyel sem biztosították a magyar birtokos számára a földet, s még rosszabbul teszik, meg nagyobb bünt követnek el azok, a kik a jelenben sem fektetnek súlyt arra, hogy ki a föld!

E mulasztás, a bűn következményei, az évszázados harcok, török-tatár pusztítások következményeinél sokkal végzetesebbek; végzetesebbek azért, mert e mulasztásnak, e bűnnek köszönhetjük, hogy Magyarország közép- és kisbirtokosainak a sorsa arra a pontra jutott, a mely ponton már a „lenni, vagy nem lenni” kérdésnek nincs többé jogsultsága, mert a magyarországi földbirtokon nyugvó jelzálogteher a legújabb számítások szerint 1574 millió forint, vagyis olyan összeg, a mely — a magas adóterheket számba sem véve — valószínűségi hajótörést jelent a gazdaság terén.

E kétségbeesítő helyzetet nem kevésbé

fokozza az, hogy az elnyeléssel fenyegető hullámok áldozatának, a magyar gazdának, élete megmentéséhez már csak egy — szalmaszála van.

E szalmaszál: a hitelszövetkezetek!

Vérző szívvel, de a haldokló őszinteségével kiáltjuk e haza minden fia elé: Szervezetek minél előbb és minél több hitelszövetkezetet, mert ha e szalmaszál is eltűnik: akkor Magyarország megszűnt mint magyar állam létezni, megdönthetetlen igazság lévén az: „A kié a föld, azé az állam.”

A ki e tétel igazságában és helyességében kételkedik; a kinek teljesen mindegy, bárki birja is a földet, csak fizesse meg az adót; a ki azt hiszi, hogy a jólét, a boldogulás kulcsa abban a „Segíts magadon és az Isten is megsegít” féle közmondásban rejlik: abból nemcsak hogy kihalt a hazaszeretet, de tökéletesen meg is vakult; az nem látja, hogy mi történik a nemzetgazdasági politika terén a szomszéd államokban; az azt sem látja, miként lökik ki portájából a nagybirtokost a nagyuzsorások, a közép-birtokost a kisuzsorások s a kisbirtokost — a pálinkamérők meg az adóvégrehajtok.

A kit azonban a közöny még nem tett egészen érzéketlenné, a kinek szemei előtt nemcsak a jelen, hanem a jövő is lebeg: az bizonyára tudni fogja, hogy Magyarországnak 7 oly megyéje van már, a melyben az egyes telekkönyvi birtoktest kiterjedése ma sem tesz többet, mint másfél holdat, a mi meghalásra sem sok, annál kevésbé lehet a megélhetésre elég; az bizonyára tudni fogja, hogy a magyar földet ez idő szerint 1292 millió magános, tehát nagyrészt uzsorások által nyújtott jelzálogi kölcsön terheli és hogy a hitelintézetek által nyújtott kölcsön (jelzálogi) alig 282 millió; az tudni fogja, hogy a 282 milliót is 10—12% mellett nyújtják csak birtokosainknak a takarékpénztárak; és a ki mindezeket tudja, az bizonyára velünk tart akkor, a midőn azt mondjuk: hátrítsuk el fejünkről az utókor és a történelem átkát, lépünk legalább az utolsó pillanatban a cselekvés terére s ragadjuk meg azt az egyetlen egy gyakorlati módot, a mi ez irányban célhoz vezet: létesítsünk hitelszövetkezeteket!

Az eszme érett; a szervezet ismeretes; a külföldön sikereket aratott; a nemzetközi gazdasági kongresszus behatóan tárgyalta; Pest-Pilis-Solt-Kiskunmegye, gróf Károlyi Sándor indítványára, a zászlót kezébe ragadta s már fenn lenni bogtatja; a központi és a községi hitel-

szövetkezetek számára az alapszabályok elkészültek; el van háritva minden akadály, le van küzdve minden kétely, csak a tettek emberei hiányzanak még, csak a cselekvés van még hátra.

„Ádám, hol vagy?” — kiáltá az Ur az Éden bőségében dőzsölő és henyélő embernek.

A nép szava is lsten szava! s a gazdának azt kiáltja: hazánk megyéinek kiváló férfiai, hol vagytok?

Ádámnak a földet véres verejtékekkel kell munkálnia. Töletek kevesebbet kíván a nép; töletek csak azt kívánja, hogy a mit vérrel szereztek meg ők, azt a földet védjék meg!

Igen, védjék meg a magyar földet; vegyék a hitelszövetkezetek szervezését Pestmegye példájára országsszerte a kezetekbe; „olcsó és elegendő hitelnyújtás” legyen a jelszavatok, és a történelem egyik legfényesebb lapja a titeket leend!

B. Gy.

Csikmegye törvényhatósági bizottságának
Csik-Szeredában 1886. június 25. és 26-
kán tartott közgyűlése.)*

(Vége.)

Az alispáni jelentés után Molnár Lajos bizottsági tag ragadta meg az alkalmat, hogy kifejezést adjon azon bizalomnak és elismerésnek, melyet a megye tisztikara lelkiismeretes és nagymérvű munkásságával mindig kiérdemelt; de ezen kötelességszerű munka mellett még az is szükséges, hogy a törvényhatóság vezérférfiai az irántuk mindig oly impozáns módon nyilvánuló bizalomban összpontosuló tekintélyüket a közérdekű tevékenység és munkásság tekintetében az irodán kívül társadalmi téren is érvényesítsék, mert minél nagyobb a bizalom, annál nagyobbak az igények, melyeket a társadalom támaszt s melyek elől kitérni nem lehet.

Az alispáni jelentésnek a közgazdasági állapotokat ecsetelő része, de a mindennapi tapasztalat is arról győz meg mindenkit, hogy közgazdasági viszonyaink hova-tovább rohamosan hanyatlanak, tehát szükség, hogy ezen bajok orvoslását társadalmi uton keressük.

Egyik ilyen baj az évenként bekövetkező Olt-áradás, mely 5—6000 hold rétséget áraszt el és teszen használhatatlanná s így évenként — szakemberektől beszerzett adatok szerint — 100,000 frt kárt okoz.

Ugyanennyi kárt szenved Csikmegye az által is, hogy 5—6000 hold területű mocsáros, ingoványos rétsége, kaszálója az Olt szabályozatlan volta miatt lecsapolható nem lévén, rossz, használhatatlan sást terem.

Évenként tehát 200,000 frt kár az Olt miatt, melyet különben nagy esése és sebessége folytán igen könnyen és aránylag kevés költséggel lehetne szabályozni.

Ez lévén Csikmegye közgazdasági hanyat-

*) Törhiány miatt késétt.

Szerk.

lásának egyik főoka, kéri a törvényhatóság kormányzó férfiát, hogy az Olt-szabályozás iránt társadalmi uton a szükséges lépéseket megtenni szíveskedjenek, s azon ohajtásának ad kifejezést, hogy az alispán a következő törvényhatósági közgyűlésen oly helyzetben legyen, hogy a mozgalom megindításáról jelentést teheszen.

Molnár Lajosnak ezen élénk helyesléssel fogadott beszéde után Györffy Gyula szólott, figyelmeztetve Molnárt, hogy az eféle ügyek csak társadalmi uton eszközölhetők s így ezen kérdés a törvényhatósági bizottságban nem tárgyalathatik.

Molnár Lajos, hivatkozva az általa mondottakra, kijelenti, miszerint ezen kérdésnek éppen társadalmi uton való megindítására kérte fel a törvényhatóság kormányzó férfiát, mert jól tudja, hogy hiába indulna meg ő (Molnár), akár Györffy is, házalni ez ügyben, mert nem érnének el semmit. Nem kívánta ezen ügyet a törvényhatósági bizottságban tárgyaltatni.

Ezután Mikó Árpád gyergyószentmiklósi szolgabíró szólalt fel a zetalaka-gyergyói ut tárgyalában, s miután ezen, Gyergyóra nézve oly nagyfontosságú ut kiépítését már többször szorgalmazta a nélkül, hogy eddig eredménye lett volna, nem kívánja e kérdést többé a törvényhatósági bizottságban felhozni s így bucsuztatót mond, de olyant, hogy az a törvényhatósági bizottságnak élénk emlékében maradjon.

Tudja, — úgy mond — hogy a kormány 1880-ban a tunsádi utépítésre 48,000 frtot ajánlott volt meg, de tudomása szerint a megye ezen összeget akkor igénybe venni elmulasztván, midőn később igénybe vette volna, nem kapott semmit.

A főispán ur ő méltósága a vasut tárgyában Gyergyó-Szentmiklóson megtartott értekezlet alkalmával kinyilvánította, hogy a kormány a zetalaka-gyergyói utépítésre is 50,000 frt segélyt utalványozott. A megye ezt sem veszi idejében igénybe s így bizonyosan ezzel is úgy járunk, mint a tunsádi 48,000 frttal: majd, mikor később kérni fogjuk, nem kapunk semmit.

Nem hiszi, hogy Csikmegye olyan helyzetben lenne, hogy 98,000 frtot ily könnyen eldobhatna magától.

Főispán ur ő méltósága Mikó Árpád felszólalására kijelenti, miszerint nem mondotta határozottan, hogy a kormány 50,000 frtot utalványozott volna a szóban levő utépítésre, hanem egyszerűen azon reményének adott kifejezést, hogy a miniszterium 50,000 frt segélyt fog adni ezen utépítésre.

Szólott még Györffy Gyula, Csedő István és Bálint Lázár, melyek után ugy Mikó Árpád, mint a közgyűlés főispán ur ezen nyilatkozatát tudomásul véve, Császár József bizottsági tag indítványára folytán elhatározott, miszerint az alispán utasíttatik, hogy a zetalaka-gyergyói utépítésre vonatkozó műszaki műveletet még ez év folyamában készíttesse el.

Ezután néhány lényegtelen tárgy után következett a vasut tárgya.

Mikó Árpád hosszabb beszédben fejtegette az Ugron és Dániel engedményesek által tervezett hűjasfalva — csik — háromszéki vasut-vonal előnyeit és sikerült neki a közgyűlést általában ezen vonal részére megnyerni;

azonban Becze Antal és Györfy Gyula felszólalása után főispán ur ő méltósága által ezen kérdés szavazat alá bocsátatván, 2 szavazat-többséggel győzött azon párt, mely az állandó választmány azon nézetét tette magáévá, miszerint ezen nagyfentosság ügyben a fel- és alsziki birtokosság is értekezletre hívandó, melynek megtartása után a 40-es bizottság ezen kérdést az augusztus hóban tartandó rendkívüli közgyűlés elé terjesztendi.

A „Székely vasút“ ügyében megtartott értekezletről szóló tudósításban már olvasta a t. közönség a nézeteket, s most a „Kolozsvári Közlöny“ szerint mi is csak azt mondhatjuk, hogy fölkel bennünk ugyan már az ösztön és törekvés a társadalmi önségély elvének valószínűsítése iránt, de az akcióba induló elemek még csak a forrongás stádiumáig tudtak eljutni, még idő kíváncsít ahhoz, hogy a mozgalom tényezői kellő és egybeható irányukat megismerjék, az erőket egyesítő medret megtalálják, s így az az egyesenes folyamán haladó összerövé válhassanak, amely a nagy föladatnak megfelelő hatalomnak a cél megvalósítását is fogantathassa.

A társadalom sokat, mindent tehet, de csak akkor, ha az irányadó tényezők egyet akarnak. Széthúzó elemei nemcsak hogy tehetetlenek, hanem egymást emészik is...

r. l.

Székely-egyleti közgyűlés és a székelyföldi iparmuzeum megnyitása.

Maros-Vásárhely, 1886. jun. 30.

I. Második nap.

(Folytatás.)

A közgyűlés.

Deák Farkas, a székely-egylet alelnöke és a magyar tud. akadémia rendes tagja, a fény- és árnyoldalakra egyaránt kiterjedő szép emlékbeszédet tartott Br. Apóráról, a marosvásárhelyi kir. ítéltő tábla és a székely-egylet marosvidéki választmányának egykori elnökéről. Méltányolta az elhunytban a székely fajért mindig lelkesülő és áldozatokra kész hazafit, a kinek bár sokan hibájúl tudják be, hogy az abszolutizmus ideje alatt is szolgálta a törvénykezdést, de sokan nem tudják, hogy ez idő alatt mily sok és fontos szolgálatot tett a magyarság ügyének s mennyire harcolt a magyar alkotmányosság visszanyerése érdekében.

Az élénk éljenzéssel és tapsviharral fogadott emlékbeszéd után Kovács Ferencz apát, néhány életrajzi adattal kiegészítve az emlékbeszédet, indítványozta, hogy az egész terjedelmében jegyzőkönyvre vétessek, Deák Farkas alelnök pedig írói jogának a székely-egylet javára átengedése iránt felkérés, hogy ez emlékbeszéd az évkönyvben egész terjedelmében közöltesse, a mibe a felolvasó készséggel beleegyezett.

Ezután a hölgyközönség eltávozván, egy-leti ügyek intéztettek el.

Az új tisztikar választására kerülven a sor, Kovács Ferencz apát indítványára egyhangulag a régi tisztikar választott meg, bizalmi szavazatul az eddig kifejtett tevékenységért, ügybuzgóságért. Elnökké Hajós János, alelnökké Deák Farkas és Turóczy Adolf választattak. Titkárt és pénztárnokot a központi választmány választ. A központi választmány tagjává is az eddigiek választattak; új tag csak egy választott: Ráth Károly, a „Székelyföldi iparmuzeum“ szervezése körül szerzett nagy érdemeinek némi csekély elismerésül.

A „Székelyföldi iparmuzeum“-ra vonatkozólag addig is, míg egy külön muzeum-felügyelő bizottság szerveztetnék, az őrzés, a gondozás, a felügyelet, a központi választmány intézkedéseinek figyelembevételével, a székely-egylet marosvidéki választmányára bízott.

Az indítványok során legelőször tárgyalás

alá került a székely-egylet és az E. M. K. E. ügye.

A titkári jelentéssel kapcsolatosan előterjesztett és az indítványok során Lázár Ádám indítványozó által bővebben indokolt határozati javaslat a következő:

„Bárha az Erdélyrészi Magyar Közművelődési Egyesületnek a székely művelődési és közgazdasági egylettel célzott egyesülése első sorban a székelység s aztán egész Erdély társadalmi ügyének nagybecsű lendületet adhatna; azonban ugyanazon célok elérhetésére a közös magyar-székely nemzeti érdekek kölcsönös támogatásával kapcsolatba hozva sikeresebben működhetnék, mindenik egyletnek sajátlagos hatásköre alapsabályai értelmében fenntartatván. Ennélfogva a nagygyűlés egy ily kapcsolatnak czélszerűségét, hasznosságát és szükségességét a székelység érdekében elvileg elismervén, utasítja a központi választmányt, miszerint előbbi választmánytól eltekintve, fentebbi irányban az Erdélyrészi Magyar Közművelődési Egyesület igazgató-választmányával a tervezett székely szakosztály megalakítása végett tárgyalásba bocsátkozni, főleg a kapcsolati módok részletes feltételeit megállapítani és az ohajtott eredmény elérhetése végett véleményes jelentését a legközelebbi rendes, esetleg nagygyűlés elébe érdemleges határozathozatalra beterjeszteni kötelességének ismerje.“

E javaslattal szemben Deák Lajos tanfelügyelő a központi választmány választ helyeslő tudomásul venni indítványozta.

Gróf Lázár Jenő pedig kimondani indítványozta, hogy a székely-egylet egyáltalában nem fog egyesülni az E. M. K. E. Egyesülettel. Ez indítvány egyhangulag nem fogadtatott el.

Sándor Kálmán közvetítő indítványképen a már adott választ, tekintettel különösen az E. M. K. E.-nek a központi választmány által előterjesztett munkaprogramm-jában igen élesen kifejezett azon megjegyzésre, hogy a székely-egylet beolvadása akcióra nem képességének beismerését jelentené, tudomásul venni indítványozza, e tekintetben eltérni a Lázár Ádám javaslatától, de egyebekben, s különösen a székely-egyletnek, egyszersmind mint az E. M. K. E. „székely szakosztályának“ működésére nézve jövőre a tárgyalásokat az E. M. K. E. újabb kezdeményezésére felvenni és eredményre juttatni indítványozza.

Nagy Gábor, az egylet titkára, az eddigi összes javaslatokat közvetítve, indítványozza, hogy az eddig adott választ tudomásul vétetvén, jövőre az újabb kezdeményezést az E. M. K. E.-től bevárva, s különösen hogy a külön is fenmaradó székely-egylet az Erdélyi Magyar Közművelődési Egyesület „székely szakosztálya“ czimén közreműködni a központi választmányképen is működni hajlandó, e működése az E. M. K. E. részéről szükségesnek ismertetik-e el, erre az ajánlatot az E. M. K. E.-től elvárva: jövőre a tárgyalásokat véleményes jelentéssel és indítványával a legközelebbi rendes, esetleg rendkívüli közgyűlés elé terjeszse a központi választmány, mielőtt végleges választ megadná. Nagy Gábor titkár ez indítványa majdnem egyhangulag elfogadtatott és így a székely-szakosztályképen való együttműködés teljességgel nincs kizárva; sőt a közgyűlés hangulata egészben oda irányult, hogy a székely-egylet nem abdikal ugyan, de keresi és ohajtja a tárgyalások során kifejtendő egyesülési módokat.

A fentebbi határozattal elintézettnak jelentetett ki a székely-egylet csikmegei választmányának fel nem olvasott, de titkár által bejelentett indítványa, melyben a székely-egyletnek az E. M. K. E.-tel való előbbi egyesítését indítványozza.

A marosvidéki választmány indítványai tárgyalattak ezután, melyeket legutóbb tartott közgyűlésen magáévá téve, saját indítványaiképen terjesztett a nagygyűlés elé. Ez indítványokat a nagygyűlés, némi módosításokkal, határozati erőre emelte. Elhatározottat ezek szerint:

1) a helyi polgári iskolánál a városi hatóság által kérelmezendő „iparosztály“

felállításának a székely-egylet által pártoló közbenjárással való előmozdítása, hogy ez által a „Székelyföldi iparmuzeum“-nak az elméleti szakoktatással kapcsolatos gyakorlati értéke emelkedjék.

2. Ugyanazon czél elérése tekintetéből jóra való iparosok, jelesen a tanoncok és segédek buzdítása végett, esetenként jutalom- és ösztöndíjak adandók a székely-egylet által, a mit a helyi iparos-tanoncoknak, munkakiállításuk alkalmával, úgy a jelen évben, mint a múlt évben, a marosvidéki választmány a központi választmány jóváhagyásával tényleg már adott is.

3. A „Székelyföldi iparmuzeum“ tanulmányozása czéljából távolabbi vidékekről Marosvásárhelyre utazni kívánó egyes iparosoknak és ipartestületeknek, egyleteknek esetenként vasuti kedvezmény-jegyért beadandó kérése a székely-egylet központi választmányára, illetőleg elnöksége által ajánlata kíséretében láttamozandó lesz.

4. A helyi és a hazai hírlapok az iparmuzeum felkarolására és minden, azt érdeklő közleménynek az ügy érdekében való szíves közlésére felkérnek, és az érdeklődés fenntartása czéljából egy a központi, mint a helyi választmány titkára az egyes mozzanatoknak a hírlapokban leendő közzétételére megbíznak.

Végül az elnök indítványára több ügybuzgó férfinak az iparmuzeum létesítése körül kifejtett fáradozásaiért jegyzőkönyvi köszönet és elismerés szavaztatván, elnök a közgyűlést élénk éljenzés között bezárta.

A közelebbi következett ezután Szabó Józsefnek a „Székelyföldi iparmuzeum“-mal kapcsolatos vendéglőjében, hol a vendéglős jóízű magyaros konyhájával a jelen voltak elismerését érdemelte ki. A szép toasztok sorát Hajós János elnök nyitotta meg, ő felségére, a királyra, és családjára emelvén poharát, mit a jelen voltak fennállva hallgattak végig s háromszorosan zajosan éljenzettek meg.

(Vége következik.)

Székelyfy.

A kolera tárgyában.

Körrendelet.

Fiume városban újabb időben cholera-szerű tünetekkel járó betegedési esetek gyakrabban fordultak elő, sőt legközelebb két egyénen az ázsiai cholera is constatálott.

Noha a nevezett kórnak eddig csak egyes szórványos esetei merültek fel; s habár az ottani hatóság a cholera terjedésének megakadályozása czéljából megkivántató óv- és gyógyintézkedéseket megtette: mindazonáltal az országra háromolható veszély elhárítása végett szükségesnek tartom a törvényhatóság különös figyelmét a cholera közeli voltára irányozni s ennélfogva felhívom a törvényhatóságot, hogy úgy a fenn álló általános cholera-szabályzatban, valamint az 1885. évi június hó 20-án az akkori cholera-veszély alkalmából kibocsátott 33511. számú körrendeletben foglalt hatósági óvintézkedéseket a legnagyobb szigorral és pontossággal felelősség terhe alatt haladéktalanul minden irányban foganatosítsa; az időközben elrendelt óvintézkedések szabatos foganatosításának megtörténtéről magának azonnal, szakközvegyi közbejötté mellett, meggyőződést szerezzen s általában mind azon intézkedések és óvszabályokat, melyek a járványok megakadályozására mindenkor és mindenütt szükségesek, a legerélyesebben eszközöltetni s azok tüzetes keresztülvitelét hatályosan ellenőrizni szoros kötelességének ismerje; fenntartva magamnak a tett intézkedések kielégítő voltának megbirálására esetleg a központból megbízottamot kirendelni.

Végül sürgősen arra hívom fel a törvényhatóságot, hogy haladéktalanul intézkedjék az iránt is, miszerint a közvetlenül Fiuméből érkezendő utasok, úgy a mint azt folyó évi 34077. szám alatt kelt körrendeletben a közvetlenül Triesztből érkező utasokra nézve elrendeltem, szállókban, korcsmákban, vendéglőkben, magánlakásokban 3 napi orvosi megfigyelés és felügyelet alá helyeztessenek, szükség esetén pedig az uti málhák

és használati tárgyak megvizsgáltságának és szigoruan fertőtlenítettessenek.

Mindezen intézkedések azonban szintén kiméletesen s az utasok szükségtelen zaklatása nélkül foganatosítandók.

Jelen rendeletem mikénti foganatosításáról szóló jelentését mielőbb elvárom.

Budapesten, 1886. évi július hó 3-án.

Tisza s. k.

*

Ezen magas belügyminiszeri rendelet a méltóságos alispán urnak 6159—1886. sz. leiratával megküldetvén, ennek folytán a város közegészségügyi bizottsága a kellő óvintézkedések tárgyában e hó 12-én tartott ülésében határozatokat hozott s a rendőrkapitány utasítva lett, azoknak szigorú végrehajtását foganatosíttatni.

Figyelmeztetem tehát e város minden egyes lakosát, hogy a kiadott rendeleteknek eleget tenni saját jól felfogott érdekük is megköveteli; azért teljesítse kötelességét mindenki, mert azok, a kiknél hanyagság fog mutatkozni, egy, ez ügyben kiküldendő bizottság felhívásigazalata alkalmával szigoruan meg fognak büntettetni.

Rendes életmód, tisztaság és elővigyázat kíváncsít a lakosság közt, s így a gondviselés megóvja városunk népét a járványtól.

Kézdi-Vásárhelyt, 1886. július 13.

Szöcs József,
polgármester.

Válasz Arisztidesnek.

Kézdi-Vásárhely, 1886. jul. 6.

(Vége.)

A fentebbiekben igyekeztem érthetőleg kimagyarázni, hogy ezen iskolának nem célja magasabb s pláne tudományos irányú iskolák számára készíteni elő növendékeket. Ott vannak e célra a gymnasiumok és reál-tanodák — talán nagyon is fölösleges szám-mal. A ki tudományos pályára szánta gyermekét, annak nálunk, a mi iskolánkban nincs mit keresnie. Hanem azért még sem áll az egészen, hogy az oly szülő, a ki gyermekét tudományos pályára szánta, bármily sikerrel végezte is ez nálunk a 3 osztályt, nem viheti más iskolába a nélkül, hogy egy-két, sőt három évet is ne veszítene a növendék. Nem egy tanítványt adtunk bizony már mi egy reáliskolának, valamint a gymnasiumnak, a nélkül, hogy az illetők csak egy évet is veszítettek volna. S nem tudnánk azt Arisztides uram, hogy a lefolyt tanévben is becsülettel megálotta helyét két tanuló a helybeli gymnasium 3-ik és 4-ik osztályában, hová az illetők tőlünk a 2-ik és 3-ik osztályból léptek át? De adtunk mi tanulókat más iskoláknak, sőt Budapestnek is (a 3-ik osztályból a reál-tanoda 4-ik osztályába), és ami tanítványaink nemcsak mindenütt megálották a sarat, hanem még becsületet is szereztek iskoláknak. — Persze, a ki azt akarja, hogy gyermeke idővesztés nélkül léphessen át iskolákból más iskolába, az kénytelen azt a csekély áldozatot meghozni, hogy egy-két nyelvet gyermekének privátim taníttasson. A ki ettől is meg akarja kimélni magát, az ne hozza fiát iskolánkba, hanem vigye egyenesen a gymnasiumba vagy reáliskolába.

Itt nagyon alkalomszerűnek vélem megemlíteni, miszerint én is azokkal tartok, a kik az egészséges nemzeti fejlődés szempontjából egy cseppet sem örövendek ama körülménynek, hogy mi a sok gymnasium- és reál-tanodába a tanulók özönlenek, addig a csekélyszámú gyakorlati szakiskolát oly kevesen látogatják. Miért van ez így? Azért, mert aristokratikus hajlamainknál fogva mindnyájan „ur a t“ szeretnénk faragni gyermekeinkből. S mi lesz az eredménye a számos évi aggodalmas gondnak és költekezésnek? Az, hogy a nagyszámú tudományos ifjak hatalmas konkurencziája mellett, nexus és protekció hiányában örülhetünk, ha nagyreményű gyermekünk napi 80 kros dijnoki állást kaphat. Így készül a szellemi proletariátus. Holott ha iparos pályára adtuk volna, ott sokkal rövidebb idő alatt és kevesebb költséggel, megfelelő szorgalom mellett, kényelmes anyagi jólétet biztosíthatott volna magának.

De menjünk tovább! Arisztides elég naivul bevallja, miszerint nem képes felfogni, hogy

iskolánknál miért foglalnak helyet a tanítandók sorában az ipartan és a nemzetgazdaságtan, mikor — úgy mond — azokat nem egy 12—13 éves tanuló, de egy főgymnasium 8-ik osztályába járó ifjú is alig képes megérteni, megemészteni? Én elhiszem, hogy ő nem érti, valamint még sok egyéb dolgot sem ért; mert hiában, az ember mindent nem érthet. De legyen nyugodt, azért még nem dűl le a szt. István templom tornya Bécsben. Egyéb iránt, ha meg nem sérteném, megkísértem az ön tudatlanságát ez irányban eloszlatni.

Mindenek előtt vegye ön tudomásul, hogy a tanítandó tantárgyakat nem mi válogattuk ki, hanem a tantervben a magas minisztérium írja elő. Aztán az ipartan és nemzetgazdaságtan nem is 12—13 éves, hanem 15 éves fiúk számára van előírva. A nemzetgazdaságtant tanítani kell azért, mert abból tanulhatja meg a leendő iparos, hogy a munkának, mint termelési tényezőnek, s az iparnak minő helyzete és szerepe van a társadalomban sat. Egy szóval a tantárgyat tanítani kell azért, mert ma hapság az értelmes iparos névre csak oly egyén tarthat igényt, a ki a nemzetgazdaságtannak legalább elemeit ismeri. Miért is az nem alap, hanem szaktantárgy az ipari felső népiskolának. Ép ily szaktantárgy az ipartan is, melyet azért kell tanítani, hogy a tanuló, mint leendő iparos, megismerje az állat-, növény- és ásványország mindazon anyagait, melyekkel később a gyakorlati életben foglalkozni fog. Ön, igaz, azt kíváná, hogy kész szappanosok, timárok, szesz- és sörgyárosok sat. kerüljenek ki iskolánkból; de, édes Istenem! csak nem képzeli ön, hogy 10 hónap alatt heti egy órában valakit annyi mesterségre alaposan és gyakorlatilag meg lehessen tanítani, főleg, ha az a valaki egy gyermek. Erre sem idő, sem mód, sem lehetőség, de még szükség sincsen; mert még gondolatnak is abszurdum, hogy egy és ugyanazon gyermek az iskolában mindenféle mesterséget gyakorlatilag megtanuljon. Lássá Arisztides uram, hova viszi az embert a meggondolatlan nagyképszerűsködés, párosulva a rosszakarattal és tájékozatlansággal! Azért hát: „Sutor, ne ultra crepidam!”

Ön ipari oktatás alatt csupán a kosárfonást és a kefekötést érti, a mi pedig iskolánknál csak mellékes dolog; de remélem: a főtebbiek közül tisztába jött vele, hogy mi hát tulajdonképen az az ipari oktatás. Eltekintve az említett szaktantárgyaktól, iskolánknál minden tantárgy az iparra való tekintettel adatik elő. Ez az ipari oktatás. Tisztuljanak az eszmék; oszoljék a köd.

Mondott még Arisztides egyebeket is a mikre reflektálhatnék; de válaszom már is hosszúra nyulván, még csupán annyit jegyzek meg, hogy máskor szívesen elengedjük neki az afféle dicséreteket, hogy: „a tanítótestület a terhelően sok tananyag feldolgozása körüli munkáját kifogás alá nem eső szabotossággal, lelkiismeretes gondnal végezte el.” És: „Általában a tanító urak mindenike fényesen bebizonyította, hogy méltó az állásra, melyet elfoglalt” sat. Ezek a dicsériadák öntől bátran elmaradhattak volna, részint a már említett ok miatt, részint azért, mert az ön elismerő vagy ócsárló nyilatkozata előttünk teljesen közönyös, lévén ön arra illetéktelen, hogy bennünket dicsérgeessen vagy ócsárolgasson. Hagyja hát ezt azokra, a kiket megillet! Különben is bebizonyította ön, hogy még cizírogatni sem tud, a nélkül, hogy ne karmoljon.

Végül adok egy jó tanácsot. Soha se kezdjen oly dologhoz, a mihez nem ért; és ha valamely eseményt akar leírni, ne induljon más információja után, hanem írjon személyes meggyőződésből.

Befejezésül kijelentem, hogy mindezeket nem Arisztides iránti tekintetből írtam le; hanem azért, nehogy a jóhiszemű közönség a talmi Arisztidesek rosszakaratu handabandái által tévuttra vezethetessék.*)

Erdélyi Károly,
felső népisk. igazgató.

Levelezés.

Petrozsény, 1886. július 9.

Véres szerelmi dráma rázta meg és tartja izgatottságban a híres bányatelep és környéke lakóit. S nekem eszembe jut valahol — jártomban-keltemben — látott amaz illusztrációja, mely szerint a magyar nő úgy áll boszút hűtlen kedvesén, hogy szerelmi bánatában öngyilkos lesz s ez által a hűtlent is a lelkiismeret kínzó poklába s olykor a végektségbeesésbe kergeti.

Az eset, melyről az ének szólni akar, azonban mégsem ezen utat, hanem inkább a franczia szerelmesek eljárását követte, hol a megcsalt szerelmes vágytársát, vagy a hűtlent vitriollal, késsel, vagy nem ritkán forgópisztollyal tiszteli meg.

Hja, nem azért hasonlít Petrozsény társadalmi és erkölcsi állapota Páris erkölcsi világának alantján régióihoz!

Itt a megcsalt feleség férje mesterségét is utánozza, kést ragad, meglesli hűtlen férjének szeretőjét, s aztán fényes nappal a szó teljes értelmében — lemészárolja, s azután jelenti magát azon hetyke és elszánt szemrehányással:

Ha panaszaizma orvoslást nem nyújtottak, ime, én szereztem hitvesi jogomnak érvényt ezen késsel a hűtlen férj szeretőjének szíven keresztül!

Mert K. Istvánné szül. Ötves Fanni csakugyan rutul volt megcsalva, kigunyolva és megalázva férje ura által, midőn ez — több évi zavartalan házasság után — szolgálójába lett szerelme, s ezen szerelmi viszonyt valóban mérszárosi szemérmelenség- és izetlenséggel üzte, a jobb erkölcsöknek lábbal tiprása mellett, nem fészélyezvén őt az, hogy ez nemcsak felesége, de talán az egész bányatelep előtt nyilvánvaló dolog.

Az ily rutul megcsalt és megszegyenített nő ezen büns viszony megszüntetése iránt járásbíróshoz, szolgabíróshoz, s Isten tudja, hogy még hova nem fordult; azonban, mert az igaz utat meg nem találta sezt neki — hihetőleg — más sem mutatta meg, járás-kelése eredménytelen volt.

Ez a végletekre, a vészes önbíráskodásra sodorta a keserűséggel különben is csordultig megtelt háborgó lelkét a szolgáló után helyezett — feleségnek.

Folyó hó 7-én megtudta, hogy férje szeretője Petrozsényből a nem messze fekvő Lup községbe ment. Szekeret fogadott tehát azon ürügy alatt, hogy másnap reggel Vulkányba megy üzleti dologban. Utjában mekkor jött vele a keresett és elébe tett szerető, kit a mint megpillantott, szekerét megállítva és kést rántva, utána rohant; de a célba vett gyorsabb lévén, mint ő, biztosan megmenekült, ha szekerese az Erinnia vá lett feleségnek azon felszólítására: „Károly bácsi, fogja meg, s 100 ft a magáé”, mintegy 300 lépésnyi üldözés után meg nem fogja s kezébe nem szolgáltatja.

Ekkor állati dühvel rohant áldozatára, szemeit aze célra magához vett paprikával beszórta s — az ejtett sebek után itélve — egy hatalmas késsel ejtett, több mint öt veszélyes szurással leterítette és meggyilkolta, s a kést ugy eldobta, hogy szorgosabb kutatás után sem volt megtalálható. E közben szekerese is megfordította lovait s a szekerre a gyilkos is felülve, sebesvágatva Petrozsénybe visszahajattak.

A szurások a nyultagyat, a légesőt, szivburkot és tüdőt szúrták át s így csaknem mindenike egymagában is feltétlen halálos volt.

A véres tett végrehajtása után önként jelentkezett a szolgabírósnál, hol szekeresével együtt, kit a bűnsegédkezésre nézve méltán terhel a súlyos gyanu, őrizet alá vétették s e hó 9- és 10-én B. I. kir. ügyész jelenlétében megtartott bűnvizsgálat és helyszíni nyomozat után a csendőrség a puji kir. járásbíróshoz fogházába bekísérte.

A gyorsan és erőiesen teljesített vizsgálat legtöbbekre igen megnyugtató hatást gyakorolt. Bizonyos elem azonban a kurtárfogatással nem igen volt megelégedve s az iránt legalább az indóháznál résztvevő megjelenése által tüntetni is szándékozott. Azonban a tapintatos elővigyázat ezt is

meghúsította, mert az elszállításról azon hír lett elterjesztve, hogy az a 10 órai vonattal lesz, de már ekkor messze voltak az illetők, mivel a legnagyobb csendben már a 7 órai vonat röpítette el őket rendeltetésük helyére.

A mint a legnagyobb titokban és csendben vitt vizsgálatból kiszivárgott értesülésekből megtudni lehetett, a gyilkos nő tettét nem is tagadja s így remélhető, hogy a gyors vizsgálatot az ítélethozatal is gyorsan fogja követni.

Abdon Péter.

Szinészet.

Kézdi-Vásárhely, 1886. júl. 14.

Szombaton Szathmáryné asszony vendég művésznővel Szigligeti pályanyertes vígjátéka „A mama”, vasárnap meg „Egy jó madár” került színpadra, mindkettő szépségű művelő közönség előtt. Vendég művésznőnk ismét tehetségének teljes fényében tündökölt; művészetének hatalmával meghódított minden szívet s a közönség riadó tapsokkal, virágcsokrokkal s gyakori kihívásokkal adott elragadtatásának kifejezést. Közönségünk mindkét alkalommal lelkesülten, meleg szívvel áldozott a művészetnek, a mi kedves vendégünk meg igazi művészetet nyújtott az elismerésért cserébe. A művésznő jutalmjátéka kedre volt kitűzve, de az egész napon át tartó eső miatt elmaradt. O.

Külömfélék.

— **Időjárás Háromszéken.** Alig végezé be Medard 40 napig tartó könnyhullatását, Margit kisasszony pityeredett el, s ha ez is eltart egy pár hétig, mezőgazdaságunk a szó teljes értelmében tönkre megy. Vasárnap óta szakadatlanul hull az eső, vízzel és sárral borítva be az egész mindenséget. A vizek elhagyták medreiket, magukkal ragadván száz meg száz gazda szénatermését. A napokint lehulló zápor egy-egy reményét teszi tönkre a gazdaközönségnek. A légkör a sok eső miatt egészen lehűlt. A téli kabátok előkerülnek a nyugalomból s némely helyen még fűtenek is. Ilyen minálunk a július.

— **Az erdélyi iparosok és az adóvégrehajítás.** A pénzügyminiszter rendelete alapján az adófelügyelő Háromszék megye közigazgatójához a következő leíratot intézte: „A Romániával fennállott kereskedelmi szerződés megszűnése és az annak folytán alakult viszonyok figyelembevételével a pénzügyminiszterium a romániai piac elvesztése által üzletükben sújtott iparosok az adó behajtása körül segíteni óhajtván, folyó hó 1-én 38,751. szám alatt kiadott rendelet folytán meghagytam a címnek, hogy azon iparosoktól, a kik hitelt érdemlőleg beigazolják, hogy ipartermékeiket értékesítés végett Romániába szállították és ezen üzletük folytatásában a kereskedelmi szerződés megszűnése által gátolva vannak, 1885. év végén fennmaradt, valamint a folyó évre kivetett III. oszt. ker. adó és az annak megfelelő általános jövedelmi pótdadót végrehajtás útján egyelőre nem követelje s ellenük csak a biztosítási eljárásót foganatosítsa. E kedvezmény nem terjed ki azon iparosokra, kik a román piacot nem használták. Végül föl-hívom a címet, hogy 8 nap alatt egy kimutatásba fogva, terjessze be nekem azon iparosok neveit, az iparágak megnevezésével, a kikre ezen rendelet kedvezménye alkalmazható.”

— **Csik-Szeredában** a folyó hó 13-ki országos vásárt megelőző barom- és juh-vásáron oly nagy volt a kínálat, milyenre rég nem emlékszünk; behajtatott naponként 2—3000 darab; a kereslet azonban alig volt számba vehető, minek folytán az országos vásár is igen gyenge volt.

— **A színészet köréből.** A jövő hét elején Baranyai Miklós jutalomjátéka leendő, mely alkalommal saját népszínműve „A betyár szerelme” fog színpadra kerülni. E mű a budapesti népszínházi pályázatnál dícséretben részesült s azután több vidéki színpadon előadva nagy tetszést aratott, a mint a kezünkön levő vidéki lapok színi rovatai bizonyítják. Ezen jutalomelődást annyival inkább ajánljuk a közönség szíves figyelmébe, mivel Baranyai, mint derék, tehetséges színész, eddigi sikerei után teljesen érdemes a pártfogásra. — A közönségnek szíves tudomására kívánjuk hozni, hogy Jókai Mór koszos irónk remek műve a „Czigány báró” után készített hasonozimű operett jövő szombaton színpadra fog kerülni; a közönségnek al-

kalma leendő kitűnő zeneművet, mely a haza és külföld legnagyobb színpadain oly óriási feltűnést keltett, élvezhetni s azért előre is felhívjuk a figyelmet rá s legmelegebben ajánljuk a közönség pártfogásába.

— **Erdély iparáért!** Ily czím alatt az erdélyrészi magyar közművelődési egyesület lelkes felhívást adott ki, melyben az erdélyi ipar támogatására hívja fel a hazai közönséget, a mire főképp most, a Romániával fennálló vámháboru alkalmával, oly nagy szükség van. Jövő számunkban közölni fogjuk a derék egyesület ezen felhívását.

— **Nagyvárad ünnepe.** Ipolyi Arnold nagyváradi püspök beiktatása vasárnap délelőtt ment vége fényes egyházi ünnepiességgel. A világi tisztelgés a püspök saját kívánságára maradt el. Szintén vasárnap délután Nagyváradon fényesen sikerült iparossegéd- és tanonczmunka-kiállítás nyitott meg ünnepélyesen.

— **Zajos mulatság.** Hogy a sok a jóból is megárt, bizonyoság erre a csikszögödi fürdőn folyó hó 8-án este, illetve éjjel történt eset, mely alkalommal néhány fiatal ur Cs.-Szeredából a fürdőre ment fürdeni és egy kis jó bort inni, illetőleg mulatni. A jó bor hamar megártott s a mulatságnak heves összeszólalkozás lett a vége, mely között oly tisztességtelen kifejezésekkel illeték egymást, hogy azon még a cselédség is megbotránkozott. Nem nevezük meg ez alkalommal az illető urakat, mert reméljük, hogy a következményekből okulva, jövőre óvakodni fognak már csak saját maguk iránti tisztességből is oly skandalumot csinálni s ez által a fürdő vendégek éjjeli nyugalmát is ily durva módon háborítani. Ennyit ez alkalommal! Jövőre pedig kijelentjük, hogy minden ilyenféle korcsmai skandalum előidézőit névleg meg fogjuk nevezni.

Nyilvános számadás és közönszönet.

Tek. szerkesztő ur!

Engedje meg, hogy becses lapjában a kereskedő-íffuság által június hó 4-én tartott nyári táncvizsgálat anyagi eredményét is nyilvánosságra hozzuk, mely alkalommal begyűlt az íffuságtól a jótékony célú pártolása címén — a jegyek árán kívül — 42 ft, felülfizetésekkel 37 ft 28 kr, jegyekből 89 ft 50 kr, kiadás a mérleg-számla szerint 118 ft 78 kr, s így a fölállítandó kereskedelmi iskola javára tiszta jövedelem maradt 50 ft, mely összeg a kereskedő ipartársulat elnöke tek. Szócs József urnak illetékes helyre való továbbítás végett elküldetett.

Midőn jelen számadásunkat nyilvánosságra hozzuk, nem mulaszthatjuk el a mulatság érdekében tanúsított szíves, fáradhatlan áldozatkészséget tek. Nagy Ferencz urnak ez uton is megköszönni.

Felülfizettek:

Ifj. Dávid István 5 ft, Benedek István 5 ft, Dávid István 5 ft, Br. Szentkereszt Stephanie, Br. Szentkereszt Iréne, Csiki Miklós (Maros-Vásárhely), Reich Sándor (Bécs), Kugel Leon (Bécs), Abraham Mari, Wertán Géza (Bécs), Fogarasy Kálmán (Bécs), Abeles Jakab (Bécs), Aner Béla (Budapest), Lövy József (Bécs), Ludvig Dániel (Bécs), Szentpéteri István (Bécs), Sultán János (Kászón) 1—1 ft, Wertán Béni 58 kr, Balogh Gyuláné 60 kr, Hinknikel János (Bécs), Bányai B. Kristóf, id. Tóth István, Biscontin Péter, Dobál Lajos, özv. Balogh Sándorné, Pap Vilma, Dávid Gyula és társa, ifj. Kupán József, Szócs József polgármester, Bogdán Ferencz, id. Kupán József, Török Mariska, N. N., Welner János, Nagy Dénes sörgyáros, Nagy Károly igazg., Nagy Ferencz szappanos, Lukácsfy Zakariás, Groszman Miksa (Bécs), Benkő Lajos, Fogolyán András 50—50 kr, ifj. Jakab István 1 ft, Benkő Gyula, Molnár Ferencz, Vajna Károly, Szekovics Jenő 50—50 kr, Nagy Dánielné 40 kr, Sárkány Gyuláné 30 kr, legifjabb Jánosó Mózes 30 kr, Barla Ferencz 20 kr, Kelemen Elek 20 kr, Fejér János 10 kr, Izsák Dénes 10 krajczár.

Fogadják a lelkes felülfizetők hálás közönszönetünk.

A kézdívásárhelyi kereskedő-íffuság.

A közönség köréből.)*

A kovásznai papválasztás.

A kovásznai papválasztást érdeklő, e becses lapnak 54-ik számában megjelent közle-

*) Ezen cikkért a felelősséget csak a sajtóhatóság-gal szemben vállaljuk el. Szek.

ményt, az 55-ik számban „Többen” aláírással öröklődik az író megcáfolni.

Nem volna szónok ezen, különben is gyenge, cáfolatához, mert az értelmes olvasó közönség meg tudja bírni, hogy a „Többen” írója vagy nem akart, vagy nem tud cáfolni.

De az igazság érdekében ki kell nyilatkoztatnunk, hogy az „Egy jelen volt” a kovászai papválasztást híven írta le és legalább is 600 választó-jogosultnak nézetét tolmácsolta.

Másfelől, midőn megjegyezzük, hogy pártunk éppen oly jogosan nevezheti magát intelligens pártnak, mint néhány ellenfelünk: ugyanakkor felhívjuk becses figyelmét az írónak a magyar képviselőház érdemes elnöke Péchy Tamás ö nagyméltóságának folyó évi június hó 28-án a haza távozó képviselőkhez intézett ezen kérésére: „Kérem a t. ház tagjait, méltóztassanak ott megfigyelni az életet és annak szükségleteit, hogy a harmadik ülésszakban oly törvények alkottassanak, a melyek nem annyira az elméletnek, mint az élet szükségleteinek felelnek meg.”

Ügyeljünk, nagyon is ügyeljünk, hogy Magyarországon a social-demokrata eszmének talajt ne készítsünk elé; 6—700 választót ne foszszunk meg egy tollvonással választási jogától éppen a választás reggelén!

Még csak egy pár megjegyzést a „Többen” írójához: Tanuljon törvényt, hogy meg tudhassa bírni, hogy mik a rágalmazás kritériumai, és hogy miben áll tulajdonképp a presszió gyakorlása?

Hogy a presszió mily nagy mértékben folyt a papválasztásnál: arról egyes tények beszélnek. De eltekintve ezektől, kérdjük önt, tisztelt „Többen” írója: talál-e kifejezést arra, hogy a dróthoz való folyamodás és ennek folytán a 6—700 választó-jogosultnak — az eklézsia határozatával szemben, szinte a választás napján — 45 képviselőre való redukálása, a templom előtt való támadások stb., minek nevezhetők másnak, mint presszióknak? Hát a „Többen” alatt megjelent cikk nem ijesztgetés, nem presszió akar-e lenni? Itéljen a nagy világ!

Ha így járnak el önök „Többen”: maradnak még „kevesebben”.

Legtöbben.

Felelős szerkesztők:
Ifj. Dobay János. Sprencz György.
Kiadó tulajdonos:
Szabó Albert.

Nyílt tér.*)

Nyilatkozat.**)

Báró Apor János ur a köztünk fenforgó becsületbeli ügyben az elégtételt megtagadván, hogy gyávaságát takargassa, e becses lap mult számában egy nyilatkozatot tesz közzé, melyben hozzá mőltó neveltséges okokkal igyekszik magáról a gyávaság bélyegét letörölni.

Miután én a bárót az előzmények után nem tartom olyan embernek, kivel érdemes lenne tovább szóba állani, nem azért felelek, mintha a báró neveltséges állításai ellen szükségesnek látnám magamat védelmezni, hanem csupán azért, hogy a lovagias közvéleményt meggyőzhessem ügyem igazságos voltáról.

Ha nem lettem volna már előre meggyőződve, hogy a nemes báró mily gyarló fogalmakkal bír a lovagiasságról, e nyilatkozat meggyőzött volna.

Hogy gyávaságát palástolja, keresi az okokat, mik által a közvéleménnyel elhitesse, hogy jogosan tagadta meg tőlem az elégtételt. Családomat kicsinyli ő, kinek édes nővére gyakran koldult tőlem az utszéken alamizsnát; deákori csiniket hoz fel, miket ifjú korában mindenki elkövet s talán elkövetett a báró is; s végül, hogy ostobaságait betetőzze, arra hivatkozik, hogy én még nem tettem le azon vizsgát, melyre jelenleg készülök.

Hogy ezen okok elégségesek-e arra, hogy egy becsülettudó ember az elégtételt

*) Ezen rovat alatt megjelent közleményekért felelősséget nem vállal a szerk.
**) Ezzel a vitát befejeztek tekintjük. Szerk.

megtagadhassa, a közvéleményre bízom megbírálni.

Felhozza azt is, hogy én miért nem vittem becsületbírótság elébe ügyemet.

Ha meg lettem volna győződve, hogy a báró nem gyávaságból vonult vissza, hanem csakugyan meggyőződése volt, hogy én nem vagyok párbajképes, s ha a báró valamivel különb ember: a becsületbírótságot kértem volna. De így a rövidebb utat választva, elégnek tartottam, a nemes bárót a maga valóságában bemutatni a közönségnek.

Ahhoz, hogy valaki becsületbírótságot kérjen, más körülmények szükségesek s különösen más ellenfél kell, mint a milyen a báró. Én nem alázhattam magamat annyira, hogy egy olyan emberrel szemben, ki először megígéri s azután megtagadja az elégtételt, kit én oly kevésbe becsülök: becsületbírótságot kérjek. Az ilyen emberekkel nem becsületbírótság után szoktak végezni.

A mi a báró azon állítását illeti, hogy segédei ép úgy vélekednek, miként ő, meg kell jegyeznem, hogy a báró segédei megtették kötelességüket a vett utasításokhoz mérten, nyilatkoztak is, de annak sehol kifejezést nem adtak, hogy a báró neveltséges állításait magukévá tették volna. Ennélfogva a báró ezen állítása is csak annyit ér, mint a többi.

Ezeknek elmondása után én a báróval, mint gyáva, lovagiatlan és hazug emberrel, végeztem, s ha elég szerencsétlen leszek valamikor még valami sérelmet szenvedni tőle, nem ily uton fogok orvoslást szerezni. A. torja, 1886. július 13.

Barthos József.

Árverési hirdetmény.

Alulírott csődtömeggondnok ezennel közhírré teszi, miszerint vagyonbukott kézdívásárhelyi id. Tóth Dániel és neje sz. Benkő Rebeka csődtömegéhez tartozó, az alcsernátoni 862. sz. tjkvben 2750., 2754., 2819. hr. sz. a. felvett és összesen 27 véka, 75 □ öl területen levő rozstermés a legtöbbet ígérőnek azonnali készpénzfizetés mellett el fog adatni.

Az árverés megtartására határnapul folyó hó 17-ének d. e. 9 órája irodámban tüzetik ki.

Kelt Kézdi-Vásárhelyt, 1886. július hó 14-én.

Dr. Szacsavay Gyula
ügyvéd,

mint id. Tóth Dániel és
neje sz. Benkő Rebeka
csődtömegének gondnoka.

HIRDETMEY.

Az oroszfalvi községi iskola tulajdonához tartozó „Lókötő” nevű 20 hold kaszáló idei termése folyó július hó 18-kán d. u. 2 órakor a hely színén árverés útján eladatik, mely alkalomra a venni szándékozók meghívotnak. A feltételek a helybeli tanító urnál megtekinthetők.

Oroszfalu, 1886. július 13-án.

Az iskolaszék.

Butor-eladás.

Csik-Szeredán a honvédőrnagyi lakban több butornemű, kocsik, há-mok stb. jutányos áron eladók.

Sz. 4. 1886.

k. p. v.

HIRDETMEY.

Az 1887. évi választók névjegyzéke a tanácsház nagytermében közzemlére kitétetett.

Az ideiglenes névjegyzék ellen az 1874. XXXIII. t.-cz. 44. §-a értelmében felszólalni, a felszólalás ellen pedig észrevételt tenni lehet; végül a felszólalások és az azokra tett észrevételek a központi választmány elnökségéhez július 25-ig beterjesztendők.

Kézdi-Vásárhely, 1886. július 5.

Szöcs József s. k.

k. p. v. elnök.

Ifj. Kovács Dániel s. k.
jegyző.

Sz. 1321—86.

Pályázati hirdetmény.

Az orbai járáshoz tartozó papolczi körjegyzői állomás elhalálozás folytán üresedésbe jővén, arra alattírt járási szolgabíró által az 1871. évi XVIII. t.-cz. 83. §-a értelmében ezennel pályázat nyitattik a választás határidejéül folyó évi augusztus hó 3-ik napjának d. e. 9 órája Papolcz község házában ezennel kitűztetik.

A körjegyzői javadalmazást képezi:

- 1) évi 400 frt készpénzfizetés;
- 2) a szokásos irodai átalány.

Pályázni szándékozók felhivatnak tehát, hogy az 1871. évi XVIII. t.-cz. 74. §-a, illetve 1883. évi I. t.-cz. 6. §-a értelmében felszerelt kérvényeiket alólírt szolgabíróhoz folyó évi augusztus hó 2-áig bezárólag annál inkább nyujtsák be, minthogy később érkező folyamodványok figyelembe vétetni nem fognak. Kovászna, 1886. július hó 7-én.

Az orbai járás szolgabírája:

1—3
Hollaky Attila.

Sz. 1882. 1886.

tkkvi.

Árverési hirdetményi kivonat.

A gyergyószentmiklósi kir. járásbíró-ság, mint telekkönyvi hatóság, közhírré teszi, hogy ditrói Lázár János végrehajtónak ditrói Simon Alajos és neje Siklódi Genő végrehajtást szenvedők elleni 157 frt és 46 frt 94 kr tőkekövetelés és járulécai iránti végrehajtási ügyében a csikszeredai kir. törvényszék területén lévő Ditró község határán fekvő, a ditrói 1489. sz. tjkvben A+1-től 24. rendszám alatt foglalt ingatlanokra az árverést 717 frt ezennel megállapított kikiáltási áron elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1886. évi augusztus hó 25-ik napján délelőtti 8 órakor Ditró község házában megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10 százalékát készpénzben vagy az 1881. LX. törvényezikk 42-ik §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Gyergyó-Sztmiklóson, 1886. évi június hó 2-ik napján.

A kir. járásbíró, mint telekkönyvi hatóság.

Sz. 1084. tkkvi

1886.

Árverési hirdetményi kivonat.

A csikszeredai kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy

csikszépvízi Fejér János végrehajtónak csikvacsárcsi ifj. Péter-Gergely elleni 115 frt tőkekövetelés és járulécai iránti végrehajtási ügyében a csikszeredai kir. törvényszék területén levő, Csik-Vacsárcsi község határán fekvő, 104. sz. tjkvben foglalt következő ingatlanok, u. m.: 1) 203. sz. 204. belső épület 80 frt, 2) 832. sz. 5 frt, 3) 1246. sz. 12 frt, 4) 1406. sz. 30 frt, 5) 1412. sz. 15 frt, 6) 2130. sz. 5 frt, 7) 2612. sz. 5 frt, 8) 2664. sz. 3 frt, 9) 2679. sz. 10 frt, 10) 2701. sz. 2702. sz. 8 frt, 11) 2727. sz. 3 frt, 12) 3735. sz. 10 frt, 13) 3921. sz. 10 frt, 14) 3960. sz. 2 frt, 15) 3997. sz. 10 frt, 16) 4007. sz. 8 frt, 17) 4017. sz. 8 frt, 18) 4357. sz. 10 frt, 19) 4487. sz. 5 frt, 20) 4944. sz. 10 frt és az időközben a 200. sz. tjkvben Kósa Elek javára átírt 21) 836. sz. 70 frtban megállapított kikiáltási áron 4398—1884. tkvi számú végzéssel mult 1885. évi november 26-án elrendelve volt, azonban sikertelen maradt árverés foganatosítására újabb határidőül 1886. évi augusztus hó 12-ik napjának d. e. 10 óráját Csik-Vacsárcsi község házához tűzte ki, a mikorra is a fennebb kijelölt ingatlanok a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10 százalékát készpénzben vagy az 1881. évi LX. törvényezikk 42-ik §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

A kir. törvényszék mint tkvi hatóságnak Csik-Szeredában, 1886. május 29-én tartott üléséből.

Sz. 1368—1886.

tkkvi.

Árverési hirdetményi kivonat.

A kézdívásárhelyi kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság, közhírré teszi, hogy özv. Bartha Józsefné Hegyesi Teréz végrehajtónak Kanabé András és neje Bartis Anna végrehajtást szenvedők elleni 90 frt tőkekövetelés és járulécai iránti végrehajtási ügyében a kézdívásárhelyi kir. törvényszék területén levő, K.-Szentlélek községben fekvő, a kézdívaszentléleki I. rész 614. sz. tjkvben foglalt 1419. hr. sz. 24 frt, 1781., 1782. hr. sz. 170 frt, 2457. hr. sz. 51 frt, 3529. hr. sz. 61 frt, 3533. hr. sz. 43 frt, 9508. hr. sz. 87 frt, 9804. hr. sz. 18 frt becsértékű ingatlanokra s így összesen 497 frtban ezennel megállapított kikiáltási áron az árverést elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1886. évi július hó 20-ik napján délelőtti 9 órakor Kézdi-Szentlélek községben a község házában megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át telekkönyvi testenkint készpénzben vagy az 1881. LX. t.-cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t.-cz. 170. §. értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

A kézdívásárhelyi kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság üléséből 1886. évi március hó 17-én.